

Skatteetaten

Svart økonomi - Skatteetatens rolle

**- hvilke tiltak må gjøres internt
og sammen med andre**

NTL konferanse 2.12.14

Hildegunn Vollset SKD Regionavdelingen

Tema for dagen

- ✓ Skatteetatens rolle
- ✓ Hva gjør Skatteetaten i 2015?
- ✓ Tiltak sammen med andre

2025

Markedet for svart økonomi er betydelig svekket.
Skatteunndragelser får umiddelbare konsekvenser.
Gjennom Skatteetatens slagkraftige samarbeid med
andre aktører opplever kriminelle reelle hindringer for å
organisere og ekspandere sin virksomhet.

Omfanget

VISA offentlig gjorde en rapport i mai 2013 "The Shadow economy in Europe, 2013"

- nordmenns skjulte økonomi (skatte- og avgiftsunndragelser og inntekter fra smugling, narkotika mv) er anslått til ca 420 milliarder pr år, dvs 14 % av vår totale økonomi.
- 30 % gjennomsnittsskatt av 420 milliarder, er 125 milliarder (90 milliarder på fastlands Norge), noe som stemmer godt med den svenske beregningen.

I rapporten beregnes svart økonomi i prosent av næringen og aller høyest er byggenæringen med 31 %, så engros- og detaljhandel med 20 % og hotell og restaurant med 19 %.

Arbeidsmarkeds kriminalitet

Hvorfor er det viktig for Skatteetaten?

- Sikre grunnlaget for velferdsstaten
- Sikre markedet for seriøse bedrifter
- Opprettholde tilliten til skattesystemet
- Skatte- og avgiftsunndragelser skal ikke finansiere annen kriminalitet

Skatteetaten

Hva er arbeidsmarkedskriminalitet ?

Definisjon i henhold til
situasjonsbeskrivelsen presentert 20.11.14

Arbeidsmarkedskriminalitet er brudd på norske lover om lønns- og arbeidsforhold, trygde-, skatte- og avgiftskriminalitet eller organisert kriminalitet som minimaliserer produksjonskostnadene for varer og tjenester i Norge, og derved undergraver norske samfunnsstrukturer og virker konkurransevridende.

Arbeidsmarkedskriminalitet er
profittmotivert!

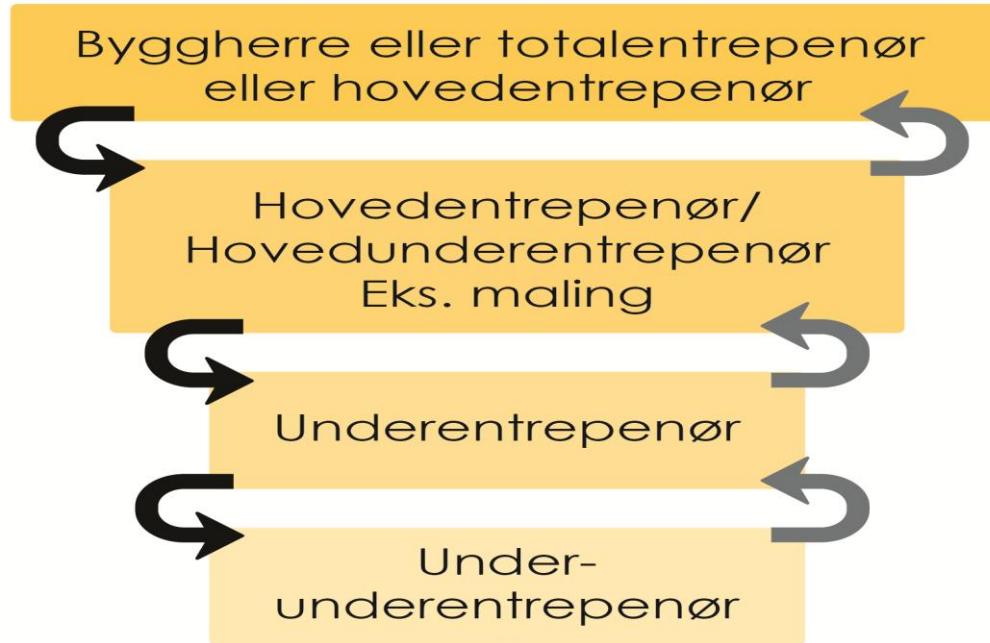

Skatteetaten

MODUS

Penger overført mellom bankkonti

Fakturastrøm mellom virksomhetene

Kontantuttak

Snekkere, malere, rengjøring mv.

?

?

Arbeidsmarkedskriminalitet

Mål	Ambisjon
Skatteetaten har redusert arbeidsmarkedskriminaliteten innenfor bygge- og anleggsbransjen – proffmarkedet	
• Prosessmål	• Skatteetaten har rettet innsatsen mot alle aktører i risikobildet og jobber målgruppeorientert (medspillere og motspillere)
	• Skatteetaten har etablert et tverretatlig samarbeid med Politiet, Skattoppkreverne, Arbeidstilsynet og NAV
	• Skatteetaten har forbedret registerkvaliteten innenfor D-nummer og merverdiavgift
	• Skatteetaten er en synlig aktør i samfunnsdebatten om arbeidsmarkedskriminalitet
• Utviklingsmål	• Skatteetaten bygger kunnskap om arbeidsmarkedskriminalitet og legger denne til grunn for innsatsen
	• Skatteetaten har nødvendig kompetanse for arbeidet

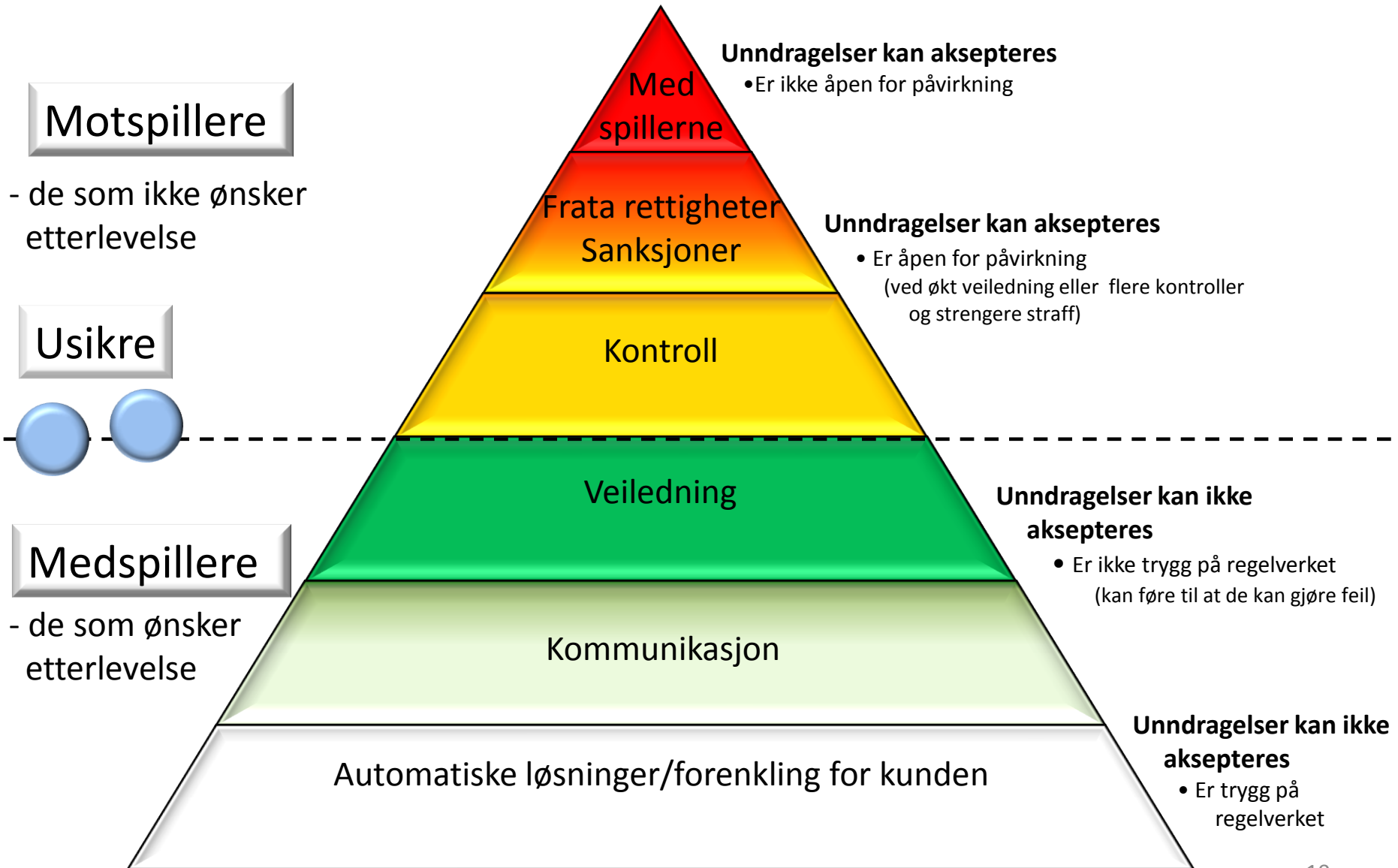

Tre løp mot aktørene

- Et løp mot bakmenn og uttaksledd
- Et løp mot utenlandske arbeidstakere og enkeltmannsforetak
- Et løp ovenfor seriøse oppdragsgivere

Etterlevelse og virkemidler

Skatteetaten

Medspillerne som virkemiddel

Skatteetaten

Målgrupper i de tre løpene

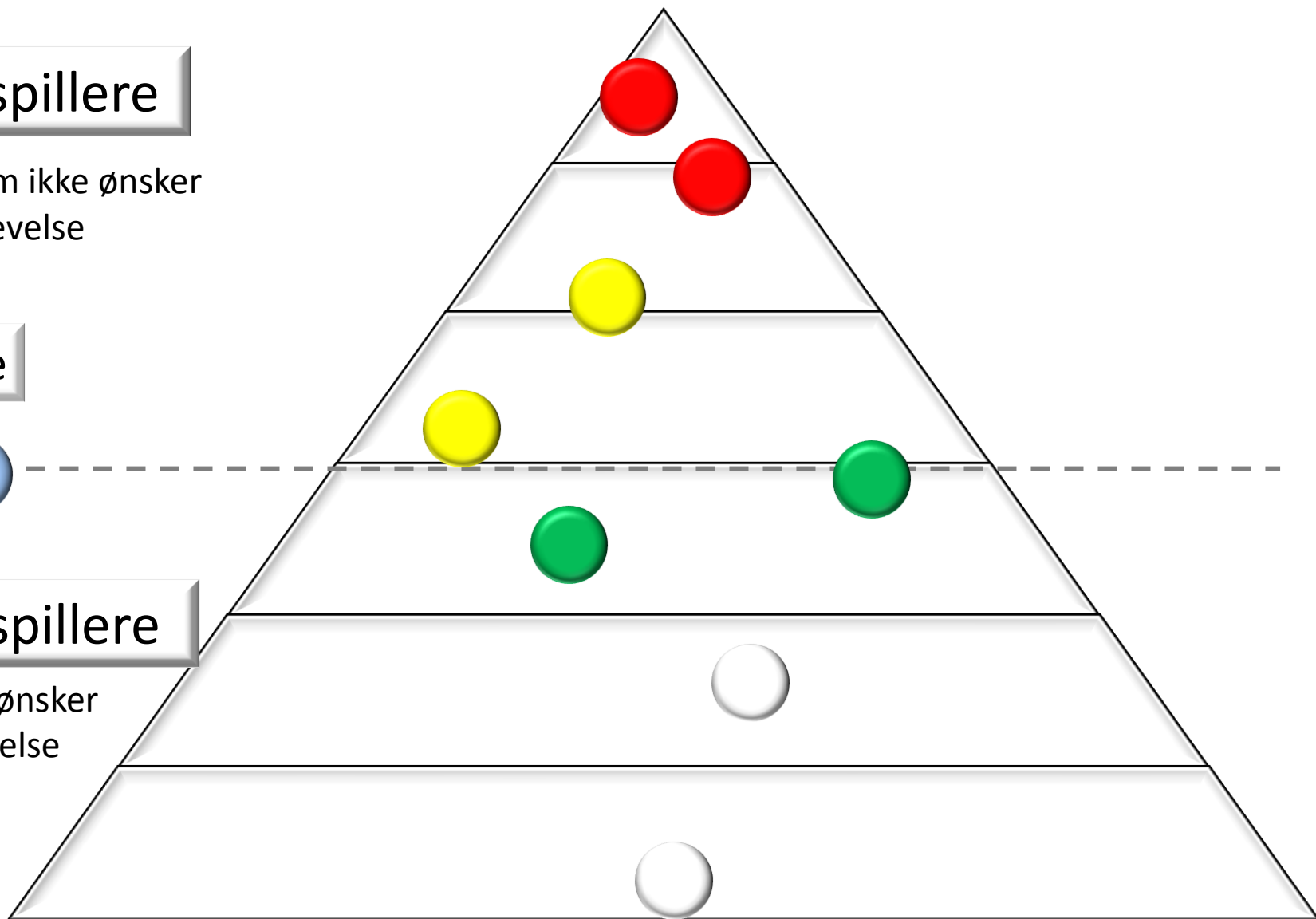
Motspillere

- de som ikke ønsker etterlevelse

Usikre

Medspillere

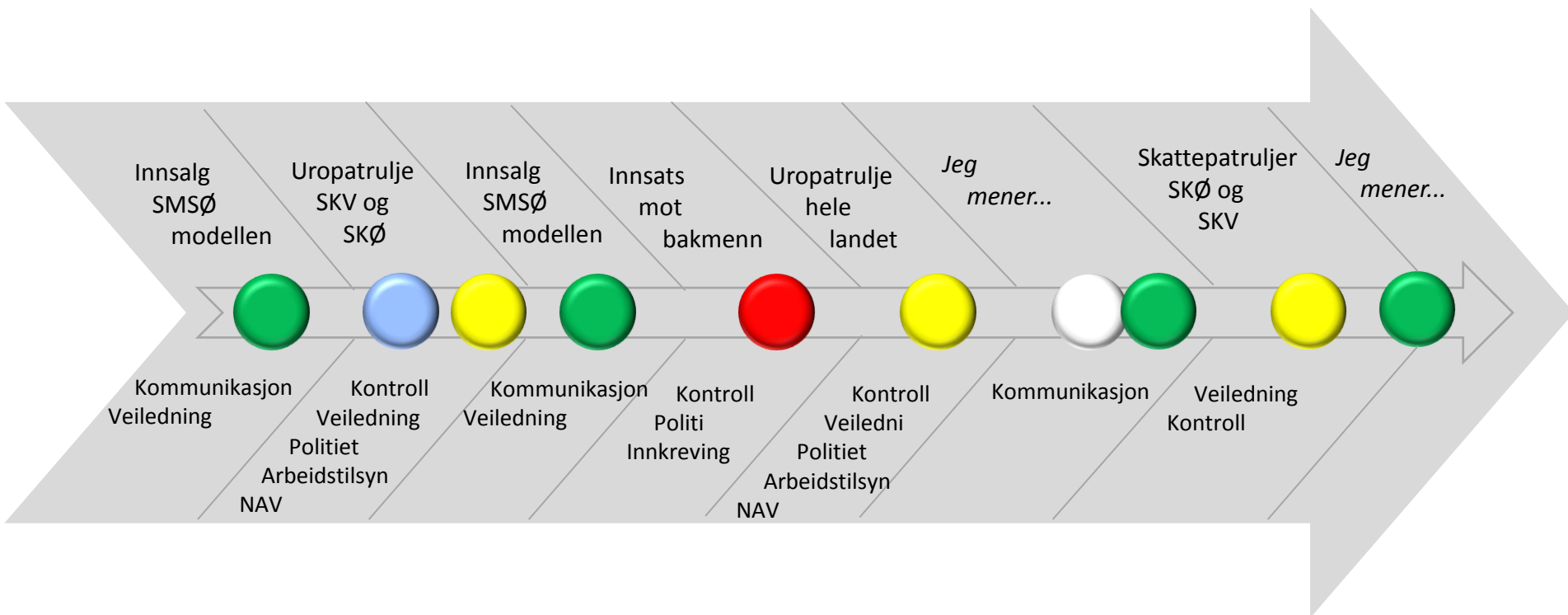
- de som ønsker etterlevelse

Skatteetaten

Målrettet handlingsplan

Skatteetaten

SAMARBEID

Økonomisk kriminalitet

Arbeidsmarkedskriminalitet

Samarbeid –
bygg/anlegg -
proffmarkedet

Samarbeid avgjørende

- Felles situasjonsbeskrivelse
  - Godt utgangspunkt for felles prioriteringer
  - Peker samtidig på utfordringer:
    - Forskjellige målkrav
    - Manglende samarbeidsrutiner
- Muligheter/begrensninger informasjonsutveksling
  - Iverksatt arbeid for å undersøke

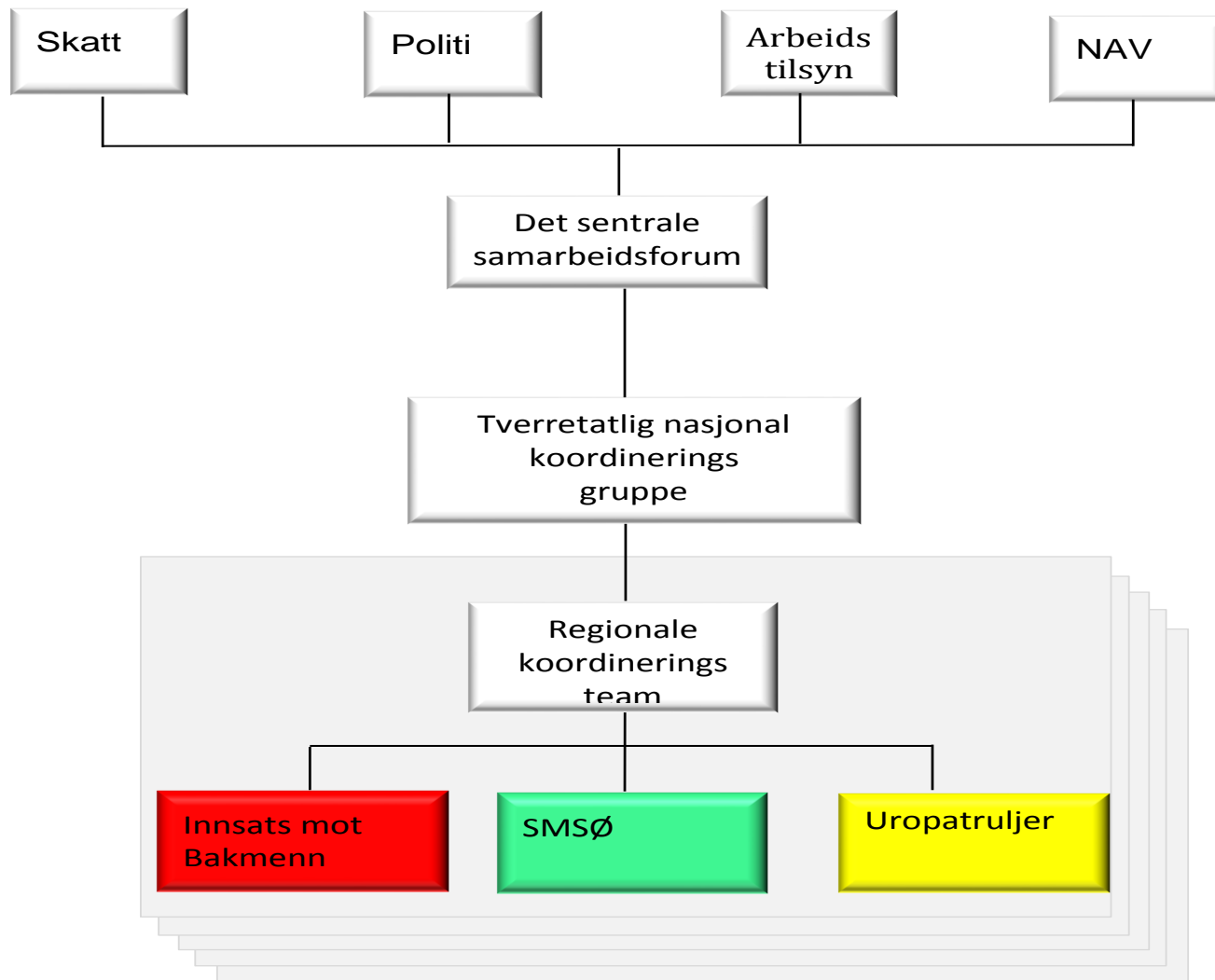

Samarbeid med øvrige etater

Budsjett- St. prop 1 S (2014-2015)

- For 2015 er det sett av 8,3 mill. kroner kvar til Skatteetaten, Politiet og Arbeidstilsynet for å vidareutvikle samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet.
- Det vises til prøveprosjektet i Bergen, «inneber mellom anna at personell frå både etatar arbeider saman om saker mot dei same aktørane i arbeidslivet»
- Midlene skal gå til å utvikle og iverksette en felles operativ innsats rettet mot områder der det er størst risiko for og utbredelse av arbeidslivskriminalitet.
- For at virkemiddelet skal bli effektivt, er det avgjørende at etatene kan operere i fellesskap i innsatsgrupper som raskt kan rykke ut bl.a. på grunn av tips.
- Det forventes at økt samordning vil bidra til bedre måloppnåelse innenfor etatenes respektive ansvarsområder, og at et operativt samarbeid vil effektivisere ressursbruken. I tillegg forventes økt læringseffekt på tvers av etatene.

Tverretatlig organisering?

Hva gjør Skatteetaten videre?

- Prioritert satsingsområde for Skatteetaten i 2015
  - Bred satsing for å bekjempe arbeidsmarkeds kriminalitet i alle regioner
  - Tett samarbeid med andre kontrolltater og politiet
- Det skal bli vanskeligere å unndra fra fellesskapet
  - Flere bakmenn skal avsløres
  - Mer penger skal innfordres fra kriminell virksomhet
  - Uro og synlighet på byggeplassene
  - Medspillerne skal mobiliseres
  - Kunnskap skal bygges og legges til grunn for innsatsen

